

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2020 r., poz. 53 t.j.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16.11.2018 r. odmówił A. J. prawa do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r., ponieważ przedłożone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu nie spełnia wymogów formalnych. Brak jest pieczętki zakładu pracy oraz pieczętki osoby uprawnionej do wystawiania ww. zaświadczeń. Jednocześnie organ rentowy poinformował, że składniki wynagrodzeń wymienione w punkcie 6 przedłożonego zaświadczenia tj. odprawa, odszkodowanie i ekwiwalent za urlop nie stanowiły w roku 1994 i 1995 podstawy wymiaru składek. W aktach kapitałowych znajduje się zaś zaświadczenie o wynagrodzeniu z lat 1991-1994 wystawione przez likwidatora. Zakład wskazał, że w celu ewentualnego przeliczenia kapitału początkowego na podstawie ww. zarobków należy doręczyć kserokopie kart wynagrodzeń poświadczonych za zgodność z oryginałem przez Archiwum. Prawomocnym wyrokiem Sądu ustalono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, który wynosi 126,6 %.

(decyzja k. 346 akt kapitałowych ZUS)

A. J. w dniu 14 kwietnia 2020 r. odwołała się od powyższej decyzji, uznając ją za krzywdzącą i wniosła o jej zmianę i ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego. W ocenie ubezpieczonej zaświadczenie wystawione przez przedsiębiorcę wskazujące numer identyfikacji podatkowej oraz podpisany przez osobę mającą prawo do reprezentowania przedsiębiorcy mają wystarczającą moc dowodową w świetle ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i nie uchybiają wymogom formalnym.

(odwołanie k. 3)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 4 – 4 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni A. J. urodziła się w dniu (...), z zawodu jest księgową.

(okoliczność bezsporna)

W okresie od 2.01.1991 r. do 30.11.1994 r. A. J. była zatrudniona w Centrum (...) w Ł. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy jako główna księgowa.

(świadczenie pracy k. 13 akt ZUS)

Z tytułu zatrudnienia w Centrum (...) w Ł. ubezpieczona poza wynagrodzeniem zasadniczym otrzymywała także takie składniki jak: premia regulaminowa do 40 % wynagrodzenia, premia specjalna (składniki zmienne), dodatkowo otrzymała ona także odprawę, odszkodowanie oraz ekwiwalent za urlop. Premia specjalna stanowiła jednorazową premię wypłacaną zazwyczaj do końca czerwca kolejnego roku za poprzedni rok, po zapadnięciu uchwały zgromadzenia wspólników.

(zeznania wnioskodawczyni 00:01:11, płyta CD w zw. z 00:03:37, płyta CD k. 41)

Dochód wnioskodawczyni stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne u powyższego pracodawcy wyniósł:

- w 1991 r. – 15280000 zł;

- w 1992 r. – 49058000 zł;

- w 1993 r. – 106120000 zł;

- od 01.01.1994 r. do 30.11.1994 r. – 95769000 zł.

(zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. – 7 z dnia 14.12.1999 r. k. 18 - 19 akt ZUS)

Podczas zatrudnienia w Centrum (...) w Ł. ubezpieczona była niezdolna do pracy:

- w 1992 r. – od 29 lipca do 5 września i otrzymała zasiłek chorobowy w łącznej kwocie 7280000,00 zł,

- w 1993 r. – od 3 listopada do 13 listopada i otrzymała zasiłek w kwocie 3183000,00 zł,

- w 1994 r. – od 10 lutego do 19 lutego, od 11 kwietnia do 25 kwietnia, od 19 maja do 17 czerwca, od 23 sierpnia do 6 października, od 4 listopada do 30 listopada i otrzymała zasiłek w łącznej kwocie 41085000,00 zł.

(świadczenie o zatrudnieniu – k. 13 akt ZUS, zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 19 akt ZUS, załącznik do zaświadczenia – k. 19 akt ZUS)

Likwidator Centrum (...) w Ł. – Z. S. (1)- wcześniejszy Prezes tej firmy wystawił ubezpieczonej na podstawie list płac i list płatniczych zasiłków z ubezpieczenia społecznego dokument w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. – 7 z dnia 14.12.1999 r. Drugim z likwidatorów był Z. S. (2). Obaj likwidatorzy tego zakładu pracy zmarli. Wskazanego dokumentu ubezpieczona nie weryfikowała do 2018 r.

(zeznania wnioskodawczyni 00:01:11, płyta CD k. 27 w zw. z 00:03:37, płyta CD k. 41, notatka urzędowa k. 37)

Nie zachowała się dokumentacja osobowo – płacowa z Centrum (...) w Ł.. Akta osobowe pracowników tej firmy zostały zniszczone po śmierci jej Dyrektora - J. S., który przechowywał te dokumenty, gdyż od 1991 r. firma ta przestała istnieć. Brak jest regulaminów premiowania i wynagradzania z tego zakładu pracy.

(okoliczność przyznania przez wnioskodawczynię -pismo z dnia 22.07.2020 r. k. 17, zeznania 00:01:11, płyta CD k. 27, 00:05:27, k. 36 w zw. z 00:03:37, płyta CD k. 41)

W dniu 12 września 2016 r. A. J. złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

(wniosek – k.1- 5 akt ZUS)

Decyzją z dnia 14 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonej. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1987 r. do 31 grudnia 1996 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 109,30%. Postawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 109,30% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową. Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 14 lat, 0 miesięcy, 25 dni, okresy nieskładkowe w ilości 1 rok, 2 miesiące, 11 dni. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 90879,47 zł.

(decyzja k. 59 – 60 akt ZUS)

Decyzją z dnia 19 maja 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. J.. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1988 r. do 31 grudnia 1997 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi

102,77%. Postawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 102,77% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 14 lat, 0 miesięcy, 25 dni, okresy nieskładkowe w ilości 1 rok, 2 miesiące, 11 dni. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 87754,92 zł.

(decyzja k. 76 – 77 akt ZUS)

Kolejną decyzją z dnia 4 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. J.. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1988 r. do 31 grudnia 1997 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 111,23%. Postawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 111,23% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 14 lat, 5 miesięcy, 25 dni, okresy nieskładkowe w ilości 1 roku, 2 miesiące i 11 dni. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 94250,64 zł.

(decyzja o ustaleniu kapitału początkowego – k. 107 akt ZUS)

Następnie decyzją z dnia 9 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. J.. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1987 r. do 31 grudnia 1996 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 118,50%. Postawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 118,50% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 14 lat, 5 miesięcy, 25 dni, okresy nieskładkowe w ilości 1 rok, 2 miesiące i 11 dni. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 94250,64 zł.

(decyzja k. 130 akt ZUS)

Na skutek odwołania wnioskodawczyni, Sąd Okręgowy w Łodzi prawomocnym wyrokiem z dnia 4 lipca 2019 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1037/17 zmienił decyzję z dnia 14 marca 2017 r. i ustalił wysokość kapitału początkowego A. J. przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wymiarze 126,60 %.

(wyrok SO w Łodzi z dnia 4 lipca 2019 r k. 305, postanowienie w przedmiocie sprostowania k. 332 akt ZUS)

Decyzją z dnia 19 września 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 4 lipca 2019 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego A. J.. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1987 r. do 31 grudnia 1996 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 126,60 %. Postawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 126,60% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 14 lat, 5 miesięcy, 25 dni, okresy nieskładkowe w ilości 1 rok, 2 miesiące i 11 dni. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 101918,85 zł.

(decyzja k. 334 – 334 verte akt ZUS)

W dniu 16 listopada 2018 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego. Do przedmiotowego wniosku ubezpieczona załączyła dokument w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. – 7 z dnia 30.10.2018 r., który sama wypełniła nie dysponując dokumentacją

placową, lecz na podstawie deklaracji podatkowych a następnie podpis na nim złożył likwidator Z. S. (1). W dokumencie tym uwzględniono dodatkowo taki składnik wynagrodzenia jak premie specjalne. Premia specjalna została wpisana w tej korekcie do roku, za który się należała, a nie w którym została wypłacona. Nie uwzględniono zaś w tym zaświadczeniu odprawy, odszkodowania oraz ekwiwalentu.

(wniosek k. 337 - 338, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. - 7 z dnia 30.10.2018 r. k. 339 - 339 verte, zeznania wnioskodawczyni 00:01:11, płyta CD k. 27, 00:05:27, k. 36 w zw. z 00:03:37, płyta CD k. 41)

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 lutego 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2020 r., poz. 53 t.j.) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16.11.2018 r. odmówił A. J. prawa do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r., ponieważ przedłożone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu nie spełnia wymogów formalnych. Brak jest pieczętki zakładu pracy oraz pieczętki osoby uprawnionej do wystawiania ww. zaświadczeń. Jednocześnie organ rentowy poinformował, że składniki wynagrodzeń wymienione w punkcie 6 przedłożonego zaświadczenia tj. odprawa, odszkodowanie i ekwiwalent za urlop nie stanowiły w roku 1994 i 1995 podstawy wymiaru składek. W aktach kapitałowych znajduje się zaś zaświadczenie o wynagrodzeniu z lat 1991-1994 wystawione przez likwidatora. W celu ewentualnego przeliczenia kapitału początkowego na podstawie ww. zarobków należy doręczyć kserokopie kart wynagrodzeń poświadczone za zgodność z oryginałem przez Archiwum. Prawomocnym wyrokiem sądu ustalono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, który wynosi 126,6 %.

(decyzja k. 346 akt kapitałowych ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o zeznania wnioskodawczyni a także dokumenty, w tym zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS A. J. a w szczególności zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. - 7 z dnia 14.12.1999 r. wystawione przez byłego Prezesa Z. S. (1) - likwidatora pracodawcy Centrum (...) w Ł.. W ocenie Sądu dokument ten stanowi wiarygodny dowód w sprawie na okoliczność wysokości uzyskiwanych przez ubezpieczoną u tego pracodawcy zarobków. Przedmiotowy dokument został wystawiony przez uprawniony podmiot w oparciu o dostępną wówczas dokumentację źródłową w postaci list wynagrodzeń oraz list płatniczych zasiłków z ubezpieczenia społecznego.

Brak było natomiast podstaw do przyznania przymiotu wiarygodności dokumentowi w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. - 7 z dnia 30.10.2018 r., który pozostaje w sprzeczności z wyżej wskazanym dokumentem, gdyż nie został on wypełniony przez bezstronną osobę trzecią, bo jak przyznała sama wnioskodawczyni to ona sama go wypełniła, a likwidator jedynie złożył na nim swój podpis. Dodatkowo brak jest możliwości przesłuchania Z. S. (1) w charakterze świadka na okoliczność wystawienia tego dokumentu, gdyż świadek ten zmarł. Co jednak najważniejsze, jak wynika z zeznań ubezpieczonej, przedmiotowe zaświadczenie nie stało wydane w oparciu o dokumentację źródłową, gdyż została ona zniszczona we wcześniejszej dacie. Natomiast dokumenty, takie jak zeznania podatkowe nie stanowią wystarczających dowodów na okoliczność wysokości uzyskiwanych zarobków, gdyż brak jest pewności, czy od wszystkich składników składających się na wysokość wskazanego w nich dochodu były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie A. J. nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustaloną w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zgodnie z ust. 3 wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie cytowanej ustawy.

Stosownie do treści art. 174 ust. 1 cytowanej ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. (ust. 2)

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust. 3)

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (3b).

Z treści § 22 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku poz. 237, nr 1412) wynika, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. Jednakże judykatura stoi na stanowisku, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2006 roku, I UK 115/06).

Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 6 k.c. to na odwołującej się ciążył ciężar dowodowy w przedmiotowej sprawie, zatem to ona powinna udowodnić okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Samo zaś twierdzenie strony nie

jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c.).

A. J. powinna była więc przedłożyć dowody na podstawie, których możliwym byłoby ustalenie wysokości otrzymywanych wynagrodzeń w spornym okresie zatrudnienia od 2.01.1991 r. do 30.11.1994 r. w Centrum (...) w Ł..

Tymczasem przedłożonego przez ubezpieczoną dokumentu w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. – 7 z dnia 30.10.2018 r. nie można uznać za wiarygodny dowód na okoliczność wysokości uzyskiwanych zarobków.

Jak już wcześniej wskazano dokument ten został wypełniony przez samą ubezpieczoną i to nie w oparciu o dokumentację źródłową, tj. w szczególności listy płac, lecz jedynie na podstawie deklaracji podatkowych.

Wobec braku dokumentacji płacowej z tego zakładu pracy stanowiącej dowód na to, że składki były opłacane także od innych składników, takich jak premie specjalne brak jest podstaw do ustalenia wysokości wynagrodzeń w spornym okresie na podstawie przedmiotowego zaświadczenia. Jednocześnie ubezpieczona w niniejszej sprawie nie przedłożyła dokumentów w postaci regulaminu premiowania bądź wynagradzania ze wskazanego zakładu pracy oraz żadnych dokumentów w zakresie wypłacanych premii, na podstawie których można by także określić dokładną wysokość premii.

Premie specjalne stanowiły jednorazową premię wypłacaną zazwyczaj do końca czerwca kolejnego roku za poprzedni rok, po zapadnięciu uchwały zgromadzenia wspólników. Nie jest zatem wykluczone, że powyższe premie za wypracowany zysk stanowiły faktycznie nagrody wypłacane z zakładowego funduszu nagród.

Uwypuklić w tym miejscu zaś trzeba, że do ustalenia wysokości kapitału początkowego uwzględnia się tylko takie składniki wynagrodzenia, od którego były odprowadzane składki. Przy ustalaniu, czy istnieje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od określonych składników wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy, które zostały uzyskane przez pracownika w czasie trwania stosunku pracy, stosuje się przepisy obowiązujące w okresie, z którego wynagrodzenie jest uwzględnione w podstawie wymiaru.

Od wypłat finansowanych z wypracowanego zysku nie były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać należy, że zgodnie z § 1 rozporządzenia (...) z 27.12.1983 r. (Dz. U. z 1983r., Nr 73, poz. 332) obowiązującym od 1.01.1984 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy stanowiły wypłaty pieniężne zaliczone w myśl przepisów o klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej do wynagrodzeń osobowych.

Kwalifikacja ta w spornym okresie dokonana została uchwałą Nr 33 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1983 r. w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej (Mon. Pol. Nr 15, poz. 85 ze zm.), obowiązująca w okresie od 1 stycznia 1984 r. do 29 marca 2001 r. Zgodnie z § 2 uchwały wynagrodzenia dzielą się na:

- 1) wynagrodzenia osobowe,
- 2) wynagrodzenia bezosobowe,
- 3) honoraria,
- 4) wynagrodzenia agencyjno – prowizyjne,
- 5) nagrody z zakładowego funduszu nagród,
- 6) wypłaty z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach,
- 7) rekompensaty pieniężne z tytułu wzrostu cen detalicznych.

Nie było więc podstaw do kwalifikowania nagrody wypłaconej z zakładowego funduszu nagród jako składnika wynagrodzenia osobowego wypłaconego z osobowego funduszu płac, skoro zaliczała się ona do odrębnej kategorii funduszu płac.

W tym stanie rzeczy jedynie przyjęte przez organ rentowy za sporny okres wynagrodzenia na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp. – 7 z dnia 14.12.1999 r. są wynagrodzeniami niewątpliwymi wynikającymi z dokumentów płacowych, które w późniejszym czasie zostały zniszczone.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Nie można bowiem pominąć, iż wysokość kapitału początkowego, a w konsekwencji także świadczenia emerytalnego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś dochodów, a zatem dla jego wyliczenia nieodzownym pozostaje ustalenie rzeczywistych zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne. Niedopuszczalne przy tym jest opieranie się jedynie na hipotezach czy założeniach.

Z całą mocą podkreślenia wymaga, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Ustalenie rzeczywistych zarobków jest decydujące o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenia społeczne. Właściwie tylko dokumentacja własna stanowi w postępowaniu sądowym precyzyjny dowód na wysokość wynagrodzenia świadczeniobiorcy. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że co do zasady nie ma możliwości wyliczenia wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika podstawy wymiaru emerytury lub renty, w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Legalis nr 181419).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy podziela też pogląd, który zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygnaturze akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Mając na względzie całokształt wskazanych powyżej okoliczności odwołanie A. J. podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

K.B.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.